

Musurmankulova Gulchehra Isabekovna

Toshkent Amaliy

Fanlar universiteti (TAFU),

"Tarmoqlar iqtisodiyoti

va buxgalteriya hisobi"

kafedrası katta o'qituvchisi,

BIZNESDA MOLIYAVIY XISOBNI YURITISH YO'LLARI

Annotatsiya. Ushbu maqola davlat sektori tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan korxonalarda operatsion samaradorlikni oshirish uchun moliyaviy oqimlarni boshqarish va optimallashtirish usullari va strategiyalariga bag'ishlangan. Ushbu maqolaning maqsadi davlat korxonalarida moliyaviy oqimlarni optimallashtirishning asosiy usullari va texnikalarini tavsiflashdir. Shu maqsadda mualliflar moliyaviy oqimlarni boshqarish tizimini kompleks baholash va davlat korxonalari duch keladigan asosiy muammolarni aniqlash hamda yechimlarni aniqlashning asosiy maqsadlarini qo'yadilar. Ushbu muammoni ichki moliyaviy oqimlarni optimallashtirish va samarali qo'llash orqali hal qilish mumkin: naqd pul tushumlari va xarajatlarini muvozanatlash va ularni asosiy biznes maqsadlarini hisobga olgan holda teng taqsimlash.

Kalit so'zlar. biznes, moliya, xisob, oqim, boshqarish, usullar, yuritish yo'llari

Мусурманкулова Гульчехра Исабековна

Ташкентский Университет

Прикладных Наук (TAFU),

Старший преподаватель

кафедры «Экономика отрасли

и бухгалтерский учет»,

СПОСОБЫ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМ УЧЕТОМ В БИЗНЕСЕ

Аннотация: Данная статья посвящена методам и стратегиям управления финансовыми потоками и их оптимизации для повышения

эффективности работы на предприятиях при поддержке государственного сектора. Цель данной статьи описать основные методы и способы оптимизации финансового потока на государственных предприятиях. Для этого авторы поставили основные задачи, как провести комплексную оценку системы управления финансовыми потоками, и обозначить основные проблемы, с которыми сталкиваются государственные предприятие и выявить пути решения. Данную проблему можно решить оптимизацией и эффективное использование собственных финансовых потоков: баланс денежных поступлений, расходов и равномерное распределение с учетом основных задач для бизнеса.

Ключевые слова: бизнес, финансы, бухгалтерский учет, потоки, управление, методы, процедуры

Kirish.

Global o'zgarishlar va zamonaviy iqtisodiyot sharoitida moliyaviy strategiya va boshqaruv usullarini ishlab chiqish muvaffaqiyatli biznesni rivojlantirish va faoliyat yuritishning asosiy jihatlari hisoblanadi. Kompaniyaning hajmi yoki korporatsiya yoki biznesning mulkchilik turidan qat'i nazar, bu vazifalar ustuvor vazifa bo'lishi kerak [1].

Moliyaviy strategiyaning asosiy maqsadi kompaniyaning ustuvor biznes maqsadlari va maqsadlariga erishish uchun moliyaviy resurslardan foydalanish va ularni boshqarish usullarini aniqlashdir. Ushbu strategiyaning sifati kompaniyaning raqobatbardoshligini, resurslarni samarali taqsimlashni, uzoq muddatli moliyaviy barqarorlikni va kapital o'sishini belgilaydi [2]. Shuning uchun strategik moliyaviy boshqaruv - bu samaradorlik va samaradorlikni doimiy ravishda oshirish uchun uzoq muddatli strategiya va usullarni o'z ichiga olgan chora-tadbirlar to'plamini ifodalovchi uyushgan jarayon. Ushbu chora-tadbirlar tashkilotning maqsadlarini va ularning o'zgaruvchan sharoitlarga, shuningdek, bozor talabiga moslashishini tushunishga asoslangan. Ularning maqsadi kompaniyaning umumiy moliyaviy ko'rsatkichlarini yaxshilashdir [4].

Natijalar.

Moliyaviy oqimlarni boshqarish va optimallashtirishning asosiy usullari va strategiyalari quyidagilardir:

- Korxonalar va tashkilotlarda umuman va har bir faoliyat turi bo'yicha daromadlar va xarajatlar o'rtasidagi muvozanatni ta'minlaydigan muvozanatni ta'minlash: operatsion, investitsiya va moliyaviy;
- Likvidlikni ta'minlash – zarur xarajatlarni majburiyatlar bo'yicha taqsimlash va ushbu mablag'lardan samarali foydalanish uchun zarur bo'lgan likvid aktivlar darajasini saqlab turish;
- Samaradorlikni ta'minlash – kompaniyaning strategik rejalarini ishlab chiqish, kompaniya maqsadlariga muvofiq maqsadlarni belgilash, xodimlarni o'qitish va monitoring qilish, ish haqi tizimini ishlab chiqish va boshqalar;
- Axborotning ishonchliligini ta'minlash – buxgalteriya hisobotlarini tayyorlashda, pul oqimlarini tahlil qilishda va prognoz qilishda faqat ishonchli hamkorlar bilan hamkorlik qilish va ishonchli axborot resurslaridan foydalanish [3].

Davlat korxonalarida moliyaviy oqimlarni boshqarishni optimallashtirish uchun bir qator chora-tadbirlarni aniqlash mumkin:

- moliya, soliqlar va narxlarni malakali va samarali boshqarish;
- o'z vaqtida javob berish va bankrotlik yoki jarimalarning oldini olish uchun qarzlarni boshqarishni takomillashtirish;
- korxonaning joriy vazifalari uchun xarajatlarni optimallashtirish;
- uzoq muddatli saqlash o'rniga inventarizatsiyadan samarali foydalanish;
- naqd pul amortizatsiyasining eng samarali usullaridan foydalanish aktivlarni sotib olish, ularni monitoring qilish va ulardan amaliy foydalanish xarajatlarini samarali taqsimlash, shuningdek, foydalanilmagan yoki eskirgan aktivlar miqdorini o'z vaqtida aniqlash imkonini beradi;
- ishlab chiqarish jarayonlarining samaradorligini va korxona biznes jarayonlarining sifatini oshirish [5].

Muallif G.A. Sheikoning nuqtai nazarini qo'llab-quvvatlaydi, u "davlat ishtirokidagi korxonalarning moliyaviy oqimlarini boshqarishning integratsiyalashgan tizimi modelining asosiy tarkibiy qismlari quyidagilardan iborat:

- moliyaviy usullar;
- moliyaviy vositalar;
- qonunchilik bazasi;
- axborot resurslari;
- dasturiy ta'minot" [9] deb ta'kidlaydi.

Moliyaviy oqimlarni boshqarishni optimallashtirish usullari: Davlat-xususiy sheriklik (DXH) hukumat va biznes o'rtasidagi o'zaro manfaat asosida ijtimoiy ahamiyatga ega masalalarni hal qilishga qaratilgan turli xil hamkorlik modellarini ifodalaydi. DXHning bunday shakllariga davlat shartnomalari, ijara shartnomalari, lizing, davlat-xususiy korxonalar va mahsulot taqsimoti, tovarlar va biznesni misol qilib keltirish mumkin [7].

Pul oqimini boshqarishda, ayniqsa, rahbarlar va menejerlarning kompaniya ehtiyojlarini prognoz qilish va rejalashtirish ko'nikmalarini rivojlantirish muhimdir. Bu maqsadda "Pul oqimi byudjeti" (PFB) deb nomlangan vosita ham qo'llaniladi. U har oyda ishlab chiqiladi va kompaniyaning strategik maqsadlarini hisobga oladi [7].

Muhokama.

Moliyaviy boshqaruv usullari va strategiyalarini aniqlashdan oldin, ko'plab talqinlarga ega bo'lgan "moliya" tushunchasining mohiyatini aniqlab olish kerak. M.V. Romanovskiy ta'kidlaganidek, "davlatga qisman tegishli bo'lgan sanoat korxonalaridagi moliyaviy oqimlar korxona ichida ham, davlat moliya institutlari, korxonaning iqtisodiy tizimi va tashqi muhit, shu jumladan xususiy biznes va boshqa boshqaruv subyektlari o'rtasida mablag'larning tartibli harakatini ifodalaydi" [6].

Davlat korxonalari ixtiyoridagi mablag'lar maxsus belgilangan jadvalga muvofiq sarflanadi, bu esa doimiy pul oqimini ta'minlaydi. Biroq, bugungi sharoitda Rossiyaning aksariyat kompaniyalari operatsion va moliyaviy faoliyatni qo'llab-quvvatlash va investitsiya loyihalarini amalga oshirish uchun qo'shimcha mablag'larni jalb qilish zaruratiga duch kelmoqdalar.

Pul oqimi muammolarining sabablaridan biri kompaniyalar tomonidan qo'llaniladigan moliyaviy usullar va vositalarning nomukammalligidir. Bu pul oqimidagi qiyinchiliklar (yetishmovchiliklar) yoki davom etayotgan operatsiyalar va qisqa muddatli investitsiyalarni, uzoq muddatli investitsiyalarni qo'llab-quvvatlash uchun mablag'larning yetarli emasligi ko'rinishida namoyon bo'lishi mumkin [8].

Shuning uchun pul oqimlarini boshqarish jarayoni daromad va xarajatlarni tahlil qilish, rejalashtirish (byudjetlashtirish), moliyaviy ko'rsatkichlarni modellashtirish va doimiy monitoringni o'z ichiga oladi.

Pul oqimlarini optimallashtirish - bu sohaning o'ziga xos xususiyatlarini va kompaniya biznes jarayonlarining individual xususiyatlarini hisobga olgan holda pul oqimlarini tashkil qilishning eng samarali usullarini topish jarayonidir [3].

Xulosalar

Ular tashkilotning moliyaviy oqimlarini kompaniya mablag'larini shakllantirish, taqsimlash va ulardan foydalanish bo'yicha boshqaruv qarorlari uchun asos bo'lib xizmat qiladigan, shuningdek, ularning samarali aylanishini tashkil qilish uchun xizmat qiladigan keng qamrovli yondashuvlar to'plamidan foydalangan holda nazorat qiladilar. Tashkilot faoliyatini moliyalashtirish har doim har qanday korxona uchun asosiy vazifa bo'lib kelgan va shunday bo'lib qolmoqda.

Moliyaviy oqimlarni boshqarishni takomillashtirish uchun davlat korxonalari joriy moliyaviy vazifalarni bajarish, rejalarni amalga oshirish va investitsiya loyihalarini amalga oshirish orqali kompaniya maqsadlariga erishishni qo'llab-quvvatlash uchun qo'shimcha resurslarga muhtoj.

Foydalanilgan adaboyotlar ro'yxati

1. Bocharov V.V. Korxonalar va korporatsiyalarning pul oqimlarini boshqarish. Moskva: Moliya va statistika, 2012. 144 b.
2. Zatsepina G.N. Qishloq xo'jaligi xoldingining tashkiliy va boshqaruv tuzilmasini takomillashtirish / G.N. Zatsepina, M.V. Levina // Jahon fanlari nazariyasi va amaliyoti. 2017. № 7. 16-19 betlar.
3. Zatsepina G.N. Qishloq xo'jaligi tashkilotlarining samaradorligi / G.N. Zatsepina // Jahon fanlari nazariyasi va amaliyoti. 2017. № 3. 12-14 betlar.
4. Zatsepina G.N. Korxona iqtisodiy xavfsizligi samaradorligi / G.N. Zatsepina // Innovatsion iqtisodiyot va huquq. 2020. № 1(15). 91-92 betlar.
5. Konovalova T.V. Korxonada pul oqimlarini boshqarishni takomillashtirish yo'llari / TV Konovalova, Yu.Yu. Skryabina // Michurinsk davlat agrar universiteti. 2019. 2-jild. № 2. 363-bet.
6. Konovalova TV Korxonada pul oqimlarini boshqarishni takomillashtirish yo'llari / TV Konovalova, AV Konovalov, Yu.Yu. Skryabina // Michurinsk davlat agrar universiteti. 2019. 2-jild. № 2. 363-bet.
7. Pul oqimlarini tahlil qilish: o'quv-uslubiy majmua. URL: <http://window.edu.ru>
8. Zaitseva I.A. Agile, Scrum metodologiyalarini IT loyihalarida qo'llash amaliyoti / I.A. Zaitseva, V.Sh. Eba-ta, N.A. Kovbasa // Sanoat iqtisodiyoti. 2021. № 1. 62-69-betlar.
9. Sheiko G.A. Moliyaviy oqimlarni boshqarish tizimi. URL: <http://www.be5.biz/ekonomika1/r2012/1562.htm>